

Kymen Sanomat

Sunnuntaina 14. marraskuuta 2021 | Viikko 45 | Nro 307 | kymensanomat.fi | Irtonumero 3,00 €

UUTISET

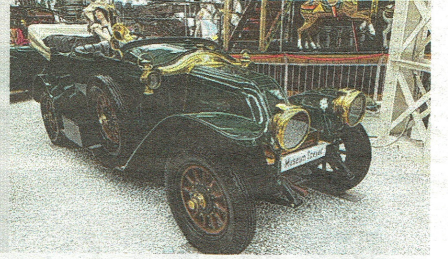
Kotkaan saapuva uusi rannikkovartiovene mahdollistaa pidemmät partioinnit merellä. **s. 10**

URHEILU

Suomelle uroteko Bosniassa, paikka MM-karsintoihin yhä omissa käsissä. **s. 18**

MATKA

Speyerin museossa voi ihailla muun muassa iäkkäitä autoja. **s. B8-9**

Ajoissa jouluostoksille

Kauppa: Maailmanlaajuinen pula komponenteista ja konteista heijastuu myös moniin Etelä-Kymenlaakson liikkeisiin. Tavaraa riittää vielä, sillä liikkeet ovat tehneet ennakkotyötä välttääkseen hyllyjen tyhjenemisen joulusesonkina. **s. 4-5**

ELLA KARTTUNEN +

**Etunimi
harrastuksen
mukaan s. B10-11**

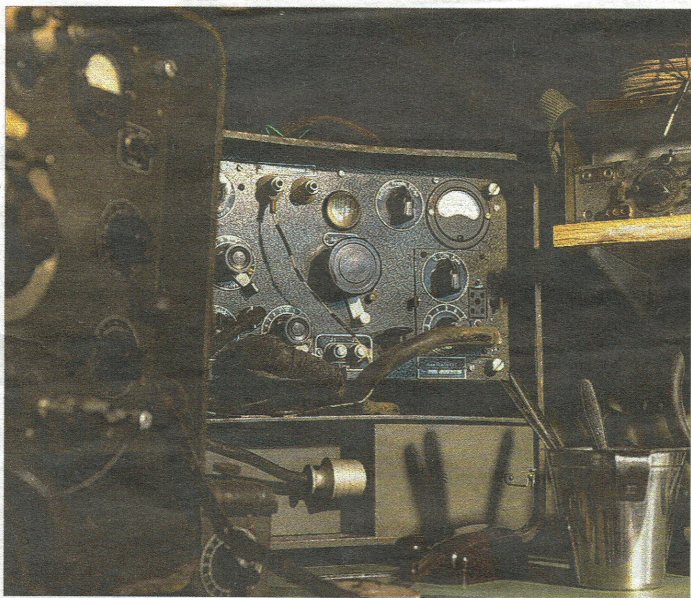
Asa Laineen Asamuseossa on esillä yli 400 Asan valmistamaa tuotetta.

Kuolema: Ensihoitajana työskentelevä kotkalainen Riikka Paajanen kohtaa kuolemaa lähes joka viikko. Vaikka työhön on tottunut, kuolema pysäyttää aina. Ensihoitaja joutuu hyväksymään myös sen, ettei kaikkia voi pelastaa. **s. 6**

UUTISET

Päiväkotijärjestelmä ja koulukeskus Kaakon kaksikon ensi vuoden investointien kärjessä. **s. 10**

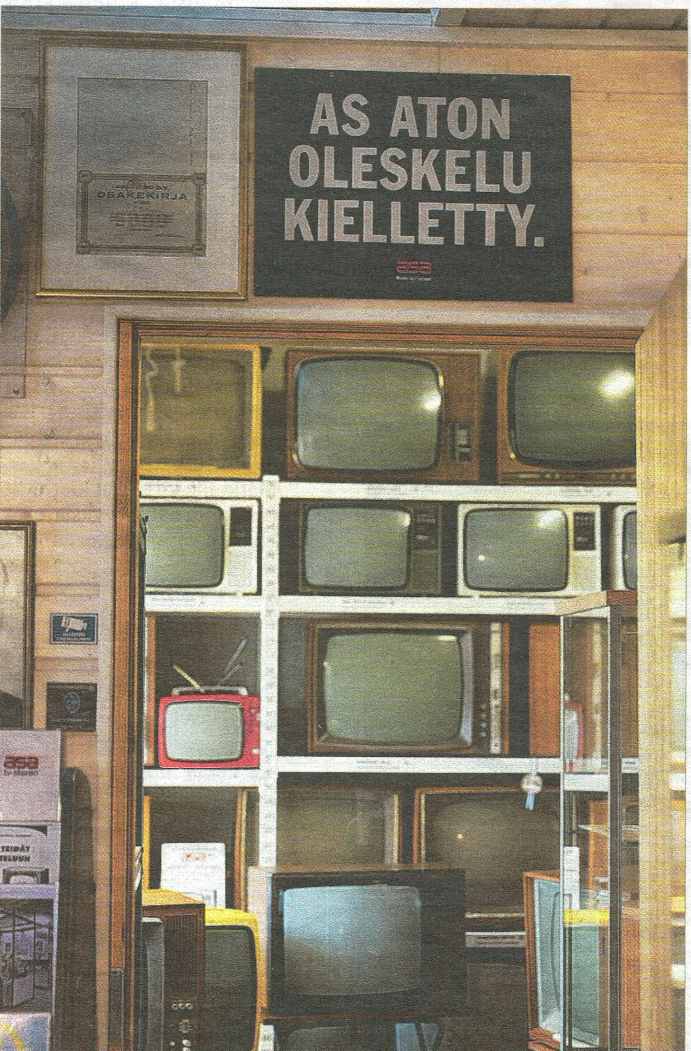
Kulttuuri

Sotavuosina Asan lähes koko tuotanto meni armeijan käyttöön. Museossa on esillä muun muassa kenttäradioita.

Museossa on esillä myös Asa Radioon liittyvää rekviisiittaa.

Humoristinen kyltti toivottaa museokävijät tervetulleiksi.

Keräilyharrastus

Asaan hurahtanut

Kotkalainen Asa Laine vaihtoi etunimensä radioharrastuksensa innoittamana. Keräilijän perustamassa museossa on yli 400 vanhaa Asa Radion valmistamaa laitetta.

Outi Palmu

Sanonnan mukaan nimi on enne. Kotkalaisen Asa Laineen kohdalla tilanne oli päinvastainen: etunimi ei johdattanut häntä Asa-radioiden pariin, vaan radioharrastus toi hänelle uuden nimen.

Kari Laineesta tuli virallisesti Asa Laine vuonna 2011, jolloin Suomen ainoa Asamuseo aloitti toimintansa Kotkan Tavastilassa.

– Kun kerran etunimen pystyi vaihtamaan, niin ajattelin, että miksikäs ei. Se on ihmisen nimi ja liittyy aiheeseen, 73-vuotias Laine muistelee.

Laine kertoo, että häntä oli jo pitkään puhuteltu Asaksi lähipiirin ja sukulaisten keskuudessa. Vaikka vaimo Seija omaksui miehensä uuden nimen heti, Laine arvelee, että muutos saattoi herättää tutuissa ja tuntemattomammissakin ihmetystä.

– Moni varmaan ajatteli, että nyt on mies täysin hurahtanut Asaan. Eräs työkaverini Olkiluodon atomivoimalalla ehdotti, että vaihtaisin samalla sukunimeni Visioksi. Asa Visio olisi kuitenkin ollut liian radikaali, joten päätin pitää sukunimeni Laineena, hän naurahtaa.

Laine ei ole itsekään varma, mistä hänen innostuksensa Asa Radio Oy:n tuotteisiin kumpuaa. Hän kuitenkin päättelee, että sillä on jotain tekemistä lapsuusmuistojen

ja perheen ensimmäisen radion kanssa.

Laineen mainitsema laite oli merkiltään Asa 115. Pöytämallinen putkiradio oli turkulaisen elektroniikkayrityksen ensimmäisiä ULA-radioita. Viisivuotiaalle pojalle se oli ihmetysten aihe.

– Isä osti sen meille vuonna 1953. Kun nappuloita käänteli ja väänteli, radiossa syttyi palamaan ”vihreä silmä” aseman ollessa kohdallaan. Muistan vieläkin sen ihanan tuoksun, joka leijui ilmassa, kun putket lämpenivät.

Tuohon aikaan perhe asui Kyminsuussa, lähellä nykyistä Jumalniemeä. Myöhemmin perhe asettui Tavastilaan, josta isä osti tontin vuonna 1957 ja rakensi sille pienen talon.

Laineen nuoruusvuosien koti sijaitsi 300–400 metrin päässä nykyisestä Asamuseosta. Radiot olivat jo tuolloin mukana kuvi- oissa.

– Radiot olivat suosittu harrastus nuorten poikien keskuudessa. Se oli sellaista räpläämistä ja viritelyä. En varsinaisesti korjaillut niitä. Ehkä minulla ei ollut tarpeeksi isoa lekaa, hän vitsailee.

Laine kouluttautui sähköasentajaksi ja aloitti työt Ahlströmillä vuonna 1973. Elektroniikka-asennuksia hän ei kuitenkaan ole koskaan tehnyt.

– Sen verran ammatistani on ollut hyötyä, että uskallan laittaa pistokkeen seinään.

Töidensä ohessa Laine autteli Karhulassa toimineen osto- ja

myyntiliike Jokasortin yrittäjää Kalervo Taipalettä. Erään tavaranhakukeikan yhteydessä 1970-luvun lopulla Taipale lahjoitti Laineelle vanhan Asa-radion, josta koko keräilyharrastus sai alkunsa.

– Vuonna 1938 valmistettu Asa 315 on edelleen kokoelmassani. Se on kulkenut mukana kaikissa muutoissa.

Puurunkoinen pöytäradio on ollut nykyisessä paikassaan vuodesta 1995, jolloin Laineet ostivat Tavastilasta omakotitalon. Aiemmin talon etuosassa oli toiminut Kymenlaakson kauppa.

Idea kaupapuoliskon muuttamisesta museoksi syntyi Seija-vaimon tyttären vinkistä.

– Aluksi ajatuksena oli pitää kaupan tiloissa kotimaisten radioiden näyttely, kunnes tytär ehdotti radiomuseon perustamista. Museoidea tuntui ensin hassulta, mutta ryhdyin selvittämään asiaa.

Tästä sai alkunsa Asaradiomuseo-yhdistys, jonka hän perusti yhdessä vaimonsa ja poikansa kanssa vuonna 2011. Museon virallisia avajaisia vietettiin kuitenkin vasta 2017, jolloin Asa Radion syntymästä oli kulunut 90 vuotta.

Kun museo aloitteli toimintaansa, Laineella oli varastoissaan myös muun merkisiä kotimaisia radioita. Hän lahjoitti Saloran ja Helvarin valmistamat laitteet

ELLA KARTTUNEN

Kotkalainen Asa Laine keräilee kotimaisen Asa Radion valmistamia laitteita. Harrastus sai alkunsa radioista, mutta Tavastilassa toimivasta Asamuseosta löytyy myös televisioita.

eteenpäin ja keskittyi Asan tuotteiden keräämiseen.

– Päätin, että otan vastaan kaikkien, mitä yritys on tehnyt. Sen jälkeen harrastus lähti vähän lapasesta.

Kymmenessä vuodessa museon kokoelma on kymmenkertaitunut. Aluksi laitteita oli 40, nyt niitä on yli 400.

– Alun perin museoon oli tarkoitus rakentaa elokuvahuonekin, mutta siellä ei ehditty katsoa yhtään elokuvaa, kun se jo täyttyi tavaraa, Laine naurahtaa.

”En lähde edes arvailemaan, kuinka paljon tähän on palanut rahaa.

Asa Laine

Etenkin vanhat radiot ja levysoittimet vievät tilaa. Esimerkiksi Laineen esittelemä Asa 928 LMK vuodelta 1955 muistuttaa enemmän huonekalua kuin viihdelaitetta. Korkean tiikkikaapin sisältä löytyy radio, levysoitin ja magnetofoni.

– Asa 928 oli aikansa lippulaimalli. Tämä kappale on säilynyt erityisen hyvässä kunnossa. Normaalisti kaappien päällä on vesivaurioita, jotka ovat syntyneet kukkien kastelusta.

Laine laskeskelee, että museon kokoelmassa on kolmisensataa

radiota. Näistä noin 230 on Asan tuotteita ja loput ovat sen sisarmerkkien valmistamia.

– Museosta löytyy jo suurin osa Asan radioista, mutta vielä on joi-tain puutteita.

Kallisarvoisimmat esineet ovat kaksi Asa 3 -radiota vuodelta 1927. Laine ei ole nähnyt samanlaisia muualla.

Mustavalkotelevisioita on esillä yli 70 kappaletta. Lisäksi hyllyiltä löytyy yrityksen valmistamia hifilaitteita, levysoittimia ja sotalasradiota.

Vuosina 1927–1979 toiminut Asa Radio oli turkulaisen Arvo Sakreliuksen perustama yritys. Se aloitti radioliikkeenä, mutta vuonna 1930 yritys muutettiin osakeyhtiöksi ja sen nimeksi tuli Asa Radio Oy.

Ensimmäisinä vuosikymmeninä yritys valmisti radioita, mutta myöhemmin se laajensi tuotevalikoimaansa muun muassa soittimiin ja televisioihin.

– Yritys oli hyvin ajan tasalla. Kun Suomessa aloitettiin ULA-lähetykset ja myöhemmin stereolähetykset, Asa oli heti juonessa mukana. Se oli edelläkävijä monessa suhteessa.

Laineen mukaan omavarainen yritys valmisti melkein kaikki komponenttinsa itse.

– Sen kotimaisuusaste oli 90 prosenttia, vaikka ulkomailta osia olisi saanut halvemmalla.

Arvo Sakrelius kuoli vuonna 1979. Samana vuonna päät-

tyi myös Asan taru, kun yritys myytiin Oy Lohja Ab:lle, joka valmisti televisioita Finluxin nimellä.

Laine kertoo, että Tavastilassa sijaitseva museo on Suomen ainoa Asan tuotteille omistettu museo.

– Jotkut turkulaiset ovatkin ihmetelleet, miksi Asamuseo sijaitsee Kotkassa, eikä Turussa, jossa oli yrityksen kotipaikka.

Monet esineistä ovatkin tulleet Kotkaan Länsi-Suomesta. Tavaranhakureissuilla Laineen matkakumppanina on usein **Kari Syrjänen** Kouvolan Koti- ja radio-

museosta.

– Olemme Karin kanssa käyneet hakemassa radioita ja televisioita muun muassa Turusta, Forssasta, Salosta, Raisiosta. Museon alkuvuosina teimme reissuja myös vaimon kanssa. Kävimme asuntoautolla Oulussa asti.

Vinkkejä Asan tuotteista Laine saa netin ja puskaradion kautta. Hänellä on myös eri puolella Suomea muutamia vapaaehtoisia apureita, jotka ilmoittelevat vastaan tulleista laitteista.

– Esimerkiksi Turussa on yksi **Kimmo**, joka on ottanut asian ihan omakseen. Hänen kauttaan museoon on tullut paljon tavaraa.

Laine kertoo päättäneensä jo alkuvaiheessa, ettei hän aio kirjata harrastuksensa kuluja ylös.

– En ole kokenut sitä tarpeelliseksi. Tämä on harrastus, joten siihen menee, mitä menee. En

lähde edes arvailemaan, kuinka paljon tähän on palanut rahaa.

Laine ei ole korjannut kokoelmiaan olevia laitteita, vaan ne ovat museoesineitä. Niistä osa toimii ja osa ei.

– Mieluusti soittelisin radioista musiikkia kävijöiden iloksi, mutta siihen tarvittaisiin musiikkilupa.

Laineen mukaan valtaosa vierailijoista on Kymenlaakson ulkopuolelta, kuten pääkaupunkiseudulta ja Turusta. Kaukaisimmat tulijat ovat olleet Hong Kongista.

Sen sijaan kotkalaiset eivät ole vielä löytäneet oman paikkakuntansa erikoisuutta.

– Kotkalaisia on käynyt hyvin vähän. Pari naapuria on pyörähtänyt tässä tutustumassa.

Korona-aikana Asamuseo on viettänyt hiljaiseloa. Museo on kuitenkin avoinna tilauksesta.

– Tänne pääsee, kun soittaa ja sopii ajan.

Näyttelyyn ei ole pääsymaksua, sillä Laine sanoo esittelevänsä kokoelmansa harrastuksena. Halutessaan kävijät voivat tukea museon toimintaa sujauttamalla kolikon Asa-matkaradion sisuksiin.

– En tee tätä rahan takia. En viitsisi vain itseni takia kerätä. On kiva, että muutkin saavat ihastella näitä.

● Asamuseo sijaitsee Kotkan Tavastilassa osoitteessa ASA-kuja 2. Museo on avoinna tilauksesta. Lisätietoa: <https://asaradiomuseo.fi>.

”On kiva, että muutkin saavat ihastella näitä.

Asa Laine

Kustaa III:n ja Katarina Suuren sota
RUOTSINSALMI 1790 <<<<
näyttämöllä

Ohjaus ja käsikirjoitus
Reijo Paukku

ESITYKSET:

Su	21.11.	klo 16.00	ensi-ilta
Pe	26.11.	klo 19.00	
La	27.11.	klo 15.00	
Su	28.11.	klo 18.00	
Pe	3.12.	klo 19.00	
La	4.12.	klo 18.00	
Pe	10.12.	klo 19.00	
Pe	17.12.	klo 19.00	
La	18.12.	klo 18.00	

NELOSTEATTERI
Satamakatu 4, Kotka
Ennakkovaraukset:
esko.junkkari@kym.net
TEATTERIRYHMÄ KIMARA RY